nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW, SOCW

[redacted]

Van

[redacted]

Datum
28 februari 2025

Referentie
50938581

Bijlagen
2

Intern OCW afgestemd

[redacted]

Aanleveren RSD / MR Beleidsbrief Vervolgonderwijs, onderzoek en wetenschap

Aanleiding

De beleidsbrief Vervolgonderwijs, onderzoek en wetenschap moet uiterlijk 31 maart aan de Kamer verzonden zijn. Dit betekent dat u de MR van uiterlijk 28 maart moet halen en de onderraad (RSD) van 11 maart. Hiervoor moet u de juiste stukkenstroom, inclusief de ambtelijk gesondeerde beleidsbrief uiterlijk dinsdag 4 maart om 12 uur bij AZ aanleveren. Bijgaand treft u het ingevulde aanbiedingsformulier RSD/MR en de laatste versie van de beleidsbrief waarin uw opmerkingen zijn verwerkt, evenals het commentaar vanuit de ambtelijke sondering. Daarnaast hebben we gekeken welke punten vanuit de koepels nu al verwerkt konden worden.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd:

- MOCW: akkoord te gaan met de bijgevoegde versie van de beleidsbrief Vervolgonderwijs, onderzoek en wetenschap
- Stas: akkoord te gaan met de LLO-passage in de brief
- MOCW: akkoord te gaan met het aanbiedingsformulier RSD/MR
- MOCW/Stas: akkoord te gaan met het aanbieden van de stukkenstroom aan AZ, uiterlijk 4 maart om 12 uur.

Kernpunten

Proces

- AZ is akkoord met het overslaan van de CSD, gegeven het belang om te voldoen aan de toezegging aan de Kamer om de brief uiterlijk 31 maart te verzenden zodat de commissiedebatten goed voorbereid kunnen worden.
- Het betekent wel dat de planning en het proces zeer ambitieus is.
- Na aanleveren bij AZ op dinsdag 4 maart stellen wij een advies op voor de RSD op 11 maart.
- Op donderdag 6 en vrijdag 7 maart zijn vervolgens de BO's met alle koepels en studentenbonden om hen inhoudelijk te spreken over de beleidsbrief. Eventuele punten kunnen dan nog verwerkt worden voordat de brief geagendeerd staat in de RSD op 11 maart.
- Wij gaan nu uit van agendering MR op 28 maart.

Ambtelijke sondering

- De conceptbrief is uitgezet bij SZW, EZ en FIN

- We hebben zowel van SZW, EZ en FIN akkoord op de beleidsbrief en er zijn geen geschilpunten meer richting de RSD.
- Wel heeft ieder departement punten ingebracht die we of hebben verwerkt, of waar we naar een compromisvoorstel hebben gezocht. In een enkel geval hebben we een punt niet overgenomen. Dit zijn geen grote punten.
- Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste punten per departement. Redactionele wijzigingen zijn al aan u voorgelegd in de afstemming over de brief en daarom hier buiten beschouwing gelaten.

IRF (FIN):

- IRF had een aantal kleine punten en een paar fundamentele punten die we uiteindelijk met een compromisvoorstel hebben opgelost.
- Het eerste grote punt draaide om de aangekondigde verkenning naar aanpassing van het 'macrokader'. Hierover is nog te weinig ambtelijk met de IRF gesproken waardoor zij het in dit stadium te riskant vinden om het zo zwart op wit op te schrijven, zonder duidelijkheid vooraf over de budgettaire gevolgen naar de toekomst toe. U heeft zelf aangegeven dat wat u betreft de (reeds verwaterde) zin geschrapt kon worden. Uiteindelijk zijn we tot het volgende compromis gekomen waar we akkoord op hebben gegeven:
    - P.4 in de brief over de verkenning van stabilisering van de bekostiging: "Daarom ga ik aan de slag met een aanpak voor het mbo, hbo en wo, gericht op het enerzijds bieden van meer stabiliteit en anderzijds het stimuleren van meer samenwerking en zelfregie. Daarbij beperk ik de sturende rol van de overheid tot stelselinstrumenten (zoals wetgeving en bekostiging) en doe ik dit niet via tijdelijke programma's en projecten. Deze keuze in zichzelf leidt al tot meer stabiliteit en voorspelbaarheid. *Ik zal de impact daarvan bezien, en wil ook verkennen of er meer nodig en mogelijk is rond stabilisering van de bekostiging, binnen de budgettaire kaders op de OCW-begroting."*
    - P.7: IRF is akkoord dat de volgende zin overeind blijft: "In het licht van de maatschappelijke discussie over de bekostiging vind ik dat daarbij gekeken moet worden *naar het gehele mechanisme waarop het overheidsbudget tot stand komt*. Belangrijk hierbij is de consistentie en interactie hierbinnen, evenals de kernuitgangspunten van beleid zoals voorspelbaarheid, stabiliteit en samenwerking."
    - IRF heeft wel aangegeven ambtelijk graag snel het gesprek met ons te willen starten, na de VJN, over het macrokader in de toekomst.
- Tweede punt ging over de 'introductie van de een vaste voet in de bekostiging van PGO'. Zij hadden hier vooral vragen over het hoe en de techniek. Deze vragen zijn naar tevredenheid door OWB beantwoord waardoor deze zin kon blijven staan.

SZW:

- SZW had vooral redactioneel commentaar dat we verwerkt hebben. Daarnaast hadden zij drie wat grotere punten:

- Punt 1 Logica bezuinigingen: Het eerste punt ging over de tekst onder 'bezuinigingen'. Zij vragen om meer uitleg bij "scherpe keuzes zijn nodig" en waarom de 3% norm niet gehaald wordt. Zij vragen in feite om de logica achter de bezuinigingen in het licht van de maatschappelijke opgaven. We hebben besloten dit punt niet te adresseren, los van de verwijzing op verzoek van EZ (zie hieronder) naar het actieplan 3% waar EZ mee bezig is. Er is geen redeneerlijn hier te geven die de bezuinigingen verantwoordt op een manier die past bij de opgaven waarvoor we staan. Het kan zijn dat SZW dit punt opnieuw opbrengt in de RSD.
- Punt 2 LLO-passage en Slim middelen: Verzoek van SZW (en EZ) is om de LLO-agenda breder te positioneren dan de huidige focus op basisvaardigheden. In goed overleg is dit aangepast en opnieuw voorgelegd voor akkoord aan de Stas.
- Punt 3 'sturingsfilosofie': SZW vindt dat de nieuwe sturingsrichting gericht op strategische keuzes, stelselinstrumenten en zelfregie voor de sector concreter uitgewerkt kan worden. Het is hen niet helemaal duidelijk wat hier nu precies nieuw aan is ten opzichte van nu. n"-passages blijft een beetje de vraag hangen wat nieuw wordt. Wij vinden dat we dit wel voldoende onderbouwen en willen hiervoor de nieuwe richting verwoorden en verdere invulling in gezamenlijkheid met de sector oppakken. Dit is ook besproken met SZW, mogelijk komt dit nog terug bij de RSD.

EZ:

- EZ is zeer te spreken over de brief en heeft hoofdzakelijk redactioneel commentaar gegeven dat we allemaal verwerkt hebben.
- Eén concrete tekstwijziging gaven zij mee die ook aan u is voorgelegd en akkoord is bevonden, maar de volledigheid (schuingedrukt) nog even hier:
    - Ook op andere manieren wordt de verbinding tussen wetenschap, maatschappij en bedrijfsleven georganiseerd versterkt. De Faculty of Impact van UNL, NWO en Techleap heeft januari jl. de vierde ronde geopend voor onderzoekers die ondernemerschap willen combineren met wetenschappelijk onderzoek. Dertien fellows krijgen subsidie voor hun project op o.a. de thema's veiligheid en energietransitie. Verder is eind 2024 door het ministerie van EZ, in samenwerking met het ministerie van OCW, *de Thematische Technology Transfer-regeling opnieuw opengesteld. Deze regeling ondersteunt kennisinstellingen en een investeerder om rondom een specifiek thema samen te werken aan valorisatie. De nieuwe openstelling sluit aan op de prioriteiten van de Nationale Technologiestrategie.* Binnen de Nationale wetenschapsagenda (NWA) zijn tien ministeries als co-financier en inhoudelijk betrokken bij het verbinden van wetenschap en maatschappij. Recente NWA-programma's gaan o.a. over klimaatverandering en geopolitiek op de polen; de implicaties van de energietransitie voor de arbeidsmarkt; en kwetsbaarheid en weerbaarheid in een online maatschappij.

- Tot slot verzochten zij ons nog om hun actieplan rondom de 3% bbp norm op te nemen. U gaf aan dit actieplan niet te kennen. Ze hebben dit van extra context voorzien door het antwoord te sturen op EK-vragen:
    - "Het kabinet houdt vast aan het streven om tenminste 3% van het bbp te besteden aan onderzoek en ontwikkeling. De minister van Economische Zaken informeert de Tweede Kamer in Q3 2025 hoe het kabinet dit wil doen. Onderwijs, onderzoek en innovatie zijn belangrijke factoren voor economische groei en productiviteitsgroei. Dit hebt u ook geantwoord naar aanleiding van recente vragen van de EK over de OCW-begroting. U bent betrokken bij de verdere uitwerking van de kabinetsplannen om de 3%-doelstelling te halen."
    - U wordt nog betrokken bij de uitwerking hiervan.
- We gaan er vanuit dat EZ geen punten meer heeft bij de RSD.

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

[redacted]

Van

[redacted]

Datum
12 maart 2025

Referentie
51288952

Bijlagen
3

Intern OCW afgestemd
[redacted]

Ondertekening Beleidsbrief vervolgonderwijs, onderzoek en wetenschap

Aanleiding

In uw Beleidsbrief vervolgonderwijs, onderzoek en wetenschap (hierna: beleidsbrief) geeft u invulling aan uw strategische agenda voor het gehele vervolgonderwijs, onderzoek en de wetenschap. Het betreft de invulling van afspraken uit het regeerprogramma waarvoor u verantwoordelijk bent. U heeft toegezegd aan de Tweede (en Eerste) Kamer om uw beleidsbrief uiterlijk 31 maart te versturen zodat zij zich inhoudelijk goed kunnen voorbereiden op de commissiedebatten in april.

Afgelopen dinsdag heeft u uw beleidsbrief voorgelegd en besproken in de onderraad (RSD) van de Ministerraad (MR). De RSD is akkoord met doorgeleiding naar de MR, op voorwaarde dat de passage over leven lang ontwikkelen (LLO) nog aangevuld wordt met suggesties vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP), zoals ook in de conclusies vermeld. Aan deze toezegging is voldaan waardoor uw beleidsbrief gereed is voor verzending aan beide Kamers.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- uw Beleidsbrief vervolgonderwijs, onderzoek en wetenschap te ondertekenen en te versturen gericht aan de Tweede Kamer;
- uw Beleidsbrief vervolgonderwijs, onderzoek en wetenschap te ondertekenen en te versturen gericht aan de Eerste Kamer;
- akkoord te gaan met de toevoegingen aan de LLO-passage aan de brief op verzoek van SZW en SCP, waarop SOCW al haar akkoord heeft gegeven. U kunt de aanpassingen nalezen in bijgaande track changes versie;
- kennis te nemen van bijgaande lijst met toezeggingen die u met deze brief (af)doet.

Kernpunten

- Met uw beleidsbrief geeft u invulling aan de strategische agenda voor het mbo, hbo en wo. De beleidsbrief is onderdeel van de strategische beleidscyclus en geeft invulling aan uw plannen voor de samenleving en de sectoren. Deze beleidsbrief is de eerste gezamenlijke beleidsbrief voor het gehele mbo, hbo en wo samen.
- U beschrijft in uw brief de maatschappelijke ontwikkelingen waar het stelsel mee te maken krijgt, waaronder demografische ontwikkelingen

met afnemende studentenaantallen en de stagnerende groei in arbeidsproductiviteit. Tegelijkertijd geeft u aan hoe het vervolgonderwijs, wetenschap en innovatie meer in verbinding kan komen met de samenleving en bij kan dragen aan maatschappelijke opgaven (zoals het terugdringen van arbeidsmarkttekorten).

- U geeft in uw brief uw zienswijze op uw twee prioritaire thema's en het toekomstbestendig maken van het stelsel:
  1. *Het stelsel weerbaarder maken voor dalende studentenaantallen;*
  2. *Meer bijdragen aan maatschappelijke opgaven.*
- De hoofdboodschap is dat u meer strategische keuzes gaat maken en meer gaat sturen via wet- en regelgeving en bekostiging, en minder via afzonderlijke programma's en projecten.
- De brief gaat in op de uitdagingen zoals geschetst in het regeerprogramma (hoofdstuk 6b. Onderwijs) over arbeidsmarktkrapte en onderwijsaanbod in de regio. Dit geldt ook voor de voornemens over LLO. Tenslotte wordt bevestigd dat we werken aan stabiele bekostiging in de toekomst.
- Er is een aantal wijzigingen op de OCW-begroting voorgesteld door de Tweede Kamer. De invulling daarvan (amendement Bontenbal en Eerdmans) staat in deze brief. Ook worden in de brief een aantal toezeggingen afgedaan (zie bijgaand een overzichtslijst).